ఇక చాలించు!

"ఒరేయ్ చక్రం - పూలమొక్కల అంట్లు కొనుక్కురమ్మని అర్ధాంగిగారి హుకుం, నీకు వాటి నాణ్యత తెలుసుగదా! నర్సరీ గార్డెన్స్‌కు నాతో రావాలి.'

మా ప్రాంతంలో నర్సరీ గార్డెన్స్‌కి ఒక ఊరు పెట్టింది పేరు. అయితే ఆ ఊరు వెళ్ళడం నాకు ఇష్టంలేదు. కానీ మద్రాసు నుంచి వచ్చిన బాల్యమిత్రుడి చిన్న కోరికను కాదనడం ఎలా?

క్రాంతి అసలు పేరు కోటేశ్వరరావు. చదువు సంధ్యలు పెద్దగా అబ్బలేదు. మద్రాసుకు పారిపోయి సినిమా ఫీల్డులో చాలా రంగులు మార్చాడు. వేషాలు వేశాడు. కానీ ఎందులోనూ ఎక్కిరాలేదు. ఎవరో జ్యోతిష్కుడి సూచనల మీద ఈ మధ్య పేరు మార్చుకొన్నాడు. అదృష్టం కలిసి వచ్చింది. జీవితంలో ఎప్పుడూ ఒక్క కథ కానీ, నాటకం కానీ రాయకుండానే నేరుగా సినిమా రచయిత అయి కూర్చున్నాడు. మొదటి సినిమా హిట్ కావటంతో పాపులర్ రచయిత అయ్యాడు. డబ్బు సంపాదించాడు. మద్రాసులో చిన్న ఇల్లు కట్టాడు. ఆ యింటి ఆవరణలో తోట పెంచడం స్టేటస్ సింబల్ కదా! ఏదో సినిమా పనిమీద ఇక్కడికొచ్చి ఆ పని పెట్టుకున్నాడు.

"ఏమిటోయ్ ఆలోచిస్తున్నావ్. కారులో వెళ్ళి కారులో వచ్చేద్దాం. అలస్యం చెయ్యక పద పద". కారులో వెళ్ళడం నాకసలు ఇష్టంలేదు. అందులోనూ అద్దె కారులో. అయినా తప్పేదేముంది.

కారులో వెళ్తుంటే మనసులో ఏవో చిత్రాలు, సన్నివేశాలు.

"ఏమిటోయ్ అలా ఉన్నావు? త్వరలో తీయబోతున్న నా సినిమా కథ చెప్పనా? విని నీ అభిప్రాయం చెప్పాలి సుమా!" నా మూడ్ గ్రహించి అన్నాడు.

చిన్నప్పటినుంచి నేను సాహిత్యాభిలాషిని. తెలుగు, ఇంగ్లీషు కథలు, నవలలు చదవటం, నా హాబీ. నా విమర్శనాస్త్రాలు పదునైనవి. సినిమాలంటే... ఆ కథలంటే ఎలర్జీ. ఈ విషయాలన్నీ క్రాంతికి తెలుసు.

అతను చెప్పిన కథకు గుండెకాయ కాదుకదా, కనీసం కాళ్ళు, చేతులు కూడా లేవు. కానీ పేదలు, ధనికులు, దోపిడీ, ప్రజలు, విప్లవం, హక్కులు లాంటి పదాలు మాత్రం సందర్భరహితంగా అతని కథలో స్వేచ్ఛగా దొర్లాయి.

చిరాకేసి మధ్యలో కట్‌చేశాను.

"అబ్బాయ్ క్రాంతీ, నీవు నా ఫ్రెండ్‌వి. అంతవరకు అంగీకరిస్తాను. గౌరవిస్తాను. కానీ నువ్వో రచయితవంటే అంగీకరించలేను. నీ సినిమా కథల ద్వారా పేదల నుద్ధరిస్తానంటే

అసలంగీకరించను. మాటల ద్వారా, అరుపుల ద్వారా పేదలను ఉద్ధరించలేరు. విప్లవాలు రావు. మీ సినిమా వాళ్ళంతా విప్లవం ముసుగులు కప్పుకొన్న బడావ్యాపారులు, స్వార్ధపరులు. ధనవంతులు మాత్రమే పేదల్ని దోపిడి చేస్తారన్నది పాతమాట. అవకాశం దొరికినప్పుడల్లా అందరూ దోపిడి చేస్తారన్నది కొత్త సత్యం. ఇందుకు ఉదాహరణలు ఎన్నయినా ఇవ్వవచ్చు. అసలు నీ కథలో పునాదే తప్పు".

"ఉన్నాయనగానే సరికాదు. ఆ ఉదాహరణలేవో కొన్ని చెప్పాలి మరి!"

నాకతడి దుర్బుద్ధి అర్ధమయింది.

"ఎందుకట! ఉదాహరణలుగా నేను కథలు చెప్తే వాటిని నువ్వు తస్కరించి పేరూ డబ్బూ కొట్టేద్దామనా? నన్ను ఎవరు ఏవిధంగా ఎక్స్ప్లాయిట్ చేయడాన్ని నేను సహించను. ఆ విషయం నీకు బాగా తెలుసు"

"సినిమా వాళ్ళంతా చోరశిఖామణులనుకోవడం ఘోరంరా"

"ఎలా? నీ హిట్ సినిమాలో ఏ సన్నివేశాలు ఎందులో నుంచి కాపీకొట్టావో చెప్పమంటావా? ఏ డైలాగుల్ని ఎక్కడినుంచి సేకరించావో చెప్పనా? నా దగ్గర పతివ్రతుడి వేషాలెయ్యకు."

"నమస్కారం బాబూ. నీతో వాదించను. చెంపలేసుకుంటున్నాను."

అవసరమైతే కాళ్ళు, లేకపోతే జుట్టు. సినిమా కల్చర్ అది!

ఈ గొడవలో కారు నర్సరీ గార్డెన్స్ ఊరు ఎప్పుడు చేరుకొందో గుర్తించలేదు.

ఆ ఊరికి రోడ్డే సెంటరు. రోడ్డు మీద ఆపాడు కారును.

"మల్లెపూలు, మల్లెపూలు... దండ రెండు రూపాయలు. "చిన్న చిన్న పిల్లలు కారు చుట్టూ మూగారు. మొహాల ముందుకు తీసుకొచ్చి దండలు నిలువుగా ఊగించసాగారు.

ఇంతలో అక్కడికొక వ్యక్తి వచ్చాడు. చినిగిన గుడ్డలు, పెరిగిన గడ్డం.

"మోసం బాబూ, ఆ దండ అర్ధరూపాయి. మా గౌరి వస్తుంది బాబూ. మీ కెన్ని దండలు కావాలంటే అన్ని దండలు యిస్తుంది."

ఇంతలో అటు నుంచి ఒక బస్సు వచ్చి ఆగింది.

బిలబిల మంటూ పిల్లలంతా అటు పరుగు తీశారు.

"మల్లెపూలు... పందిరి మల్లెపూలు... దండ రెండు రూపాయలు."

ఇంతలో ఇటునుంచి ఒక బస్సు వచ్చింది

మళ్ళీ ఆ బస్సు దగ్గరికి పరుగులు తీశారు మల్లెపూల పిల్లలు.

"మల్లెపూలు... పందిరి మల్లెపూలు... దండ రెండు రూపాయలు...."

బస్సుల మీదకి ఎగబడ్తున్నారు మల్లెపూలదండలతో

ఇంతలో ఆ గడ్డం ముసలాడు వెర్రిచూపులు చూస్తూ రోడ్డు మీద కూలబడ్డాడు.

"చచ్చిపోతారే తల్లుల్లారా, బస్సులకింద, లారీలకింద పడి నలిగి పచ్చడయిపోతారే! పావలా డబ్బుల కోసం పరుగులెత్తకండే చిన్నిపాపల్లారా. అదిగో గౌరి చెప్తోందే- వినండి. ఆ... వినండి." అతడు అరుస్తున్నాడు, ఏడుస్తున్నాడు. ఏడుస్తూ అరుస్తున్నాడు.

"ఎవరతను? పిచ్చోడా?" క్రాంతి అడిగాడు.

"ఊ. కాని ఆ పిచ్చి వెనుక చాలా కథ వుంది

ఆ పిచ్చోడు హఠాత్తుగా లేచి పరుగెత్తుకుంటూ మా కారు దగ్గరికొచ్చాడు.

"బాబూ... పోలీసులు నన్ను తరుముకుంటూ వస్తున్నారు. అరుగో... అరుగో... గౌరిని నేను చంపలేదు బాబూ... కారులో ఆ అమ్మనెవరినో కూడా నేను చంపలేదు. మీరైనా వారికి చెప్పండి బాబూ. లేకపోతే నన్ను జైల్లో కుక్కుతారు."

అలా అంటూ పిచ్చోడు నా వైపు చూశాడు.

మంచు బొమ్మలా కూలిపోయాడు క్షణంలో

"డ్రయివర్-కారు పోనియ్".

☆ ☆ ☆

"మల్లెదండలు... కనకాంబరాలు."

బస్సు ఆగీ ఆగకముందే చిన్నచిన్న పిల్లలు బిలబిలమంటూ బస్సు చుట్టూ మూగి అరవసాగారు. కొందరు చిన్న పిల్లలు బస్సులోకి దూసుకెళ్ళి ప్రయాణికులతో బేరాలు చేస్తున్నారు. మరికొందరు బస్సు టైరు పైకెక్కి పాసెంజర్సుకి దండలు అమ్ముతున్నారు.

"ఈ దండ ఎంత?

"అయిదు రూపాయలు"

"అయిదా"

"ఎంతిస్తారు"

"రూపాయి"

"మూడు రూపాయలిస్తారా"

కండక్టర్ రైట్ చెప్పాడు.

"పోనీ రెండు..."

బస్సు కదిలింది.

"మూడు రూపాయలకు రెండిస్తావా"

"తీసుకోండి . డబ్బులివ్వండి." దండల్ని పాసెంజర్‌కి యిచ్చేసి బస్సుతోపాటు పరుగెత్తసాగిందో పిల్ల. బస్సును ఆపమని అరచేతితో బస్సు బాదుతోంది. "డబ్బులివ్వండి..." అని హడావుడి చేస్తూ బస్సుతో పరుగెత్తుతూ అరుస్తోంది.

లోపల పాసెంజర్ డబ్బులు జేబులోనుంచి తీసి లెక్క పెట్టి ఇవ్వడంలో తలమున్కలవుతున్నాడు. దండల్ని చూసుకోలేదు. చివరికి మూడురూపాయల్ని కిటికీలోనుంచి కిందికి జారవిడిచాడు.

ఆ డబ్బును ఏరుకొంది ఆ పిల్ల. విజయ గర్వంతో ఆమె మొహం వెలిగిపోతోంది.

"రెండు రూపాయలు లాభం" ఒక చిన్నపిల్ల దగ్గరికొచ్చి గర్వంగా అంది.

"ఎలా?"

"దొంగముండాకొడుకు. మూడు రూపాయల పెద్ద పందిరి మల్లెదండను రూపాయికి అడిగాడు".

"రూపాయిన్నరకు ఇచ్చావుగా?"

"ఆ!రమ్మని - తిమ్మన్న బంతికి! నేనిచ్చింది అర్ధరూపాయి దండలు. చిన్నతుప్ప మల్లెదండలు. అన్నీ పసిరిమొగ్గలే. వెధవను బోల్తాకొట్టించేశాను."

"ఆ!" నోరు వెళ్ళబెట్టింది చిన్నపిల్ల.

"నువ్వు ఏమన్నా అమ్మావా?"

"ఊహు. ఎవరూ కొనలేదు. ఇవాళ కూడా అయ్యచేత దెబ్బలు తప్పవు." చిన్నపిల్ల అమాయకంగా మొహంపెట్టి అంది. ఆమె గుండెల్లో భయం... దుఃఖం!

ఇంతలో ఏదో పెద్ద లారీ ఆగడంతో పరుగెత్తికెళ్ళి పోయింది పెద్దపిల్ల.

చిన్నపిల్ల పేరు గౌరి. దిక్కులేని అనాధ. అయితే దూరపు బంధువు ఈ ఊరు తీసుకొచ్చాడు. అతని పేరు లింగయ్య. ఆ ఊరు పూలతోటలకు ప్రసిద్ధి. దాదాపు ప్రతివారికీ పూలతోకానీ, మొక్కల్తోకానీ ఏదో సంబంధం ఉంటుంది. లింగయ్యకు బ్రతుకుతెరువు పూలే. పూలతోటల్లో కూలిపని చేస్తాడు. పూలుగుత్తకు కొని మాలలు కట్టి బస్సుల్లో, లారీల్లో పోయే ప్రయాణికులకు అమ్ముతుంటాడు.

మాలలు కట్టడంలో లింగయ్య నేర్పరి. కొద్దిపూలతో పెద్దదండలా భ్రమింపచేసేలా మాల కట్టగలడు. పసిరిపువ్వులు, లేతమొగ్గలు వేటినీ వృధాపోనివ్వకుండా మంచి పూల చాటున గుచ్చి మాలల్ని చేయగలడు.

లింగయ్య ఆశపోతు. అతని ఆశకు అంతులేదు. ఆ ప్రాంతాల్లో రాత్రికి రాత్రి హఠాత్తుగా ధనవంతులైన వారు చాలామంది ఉన్నారు.

వారిలా తానూ ఒక్కసారి సిరి మూటగట్టుకోవాలని అతని తాపత్రయం. అందుకు అతను ఏం చేయడానికైనా సిద్ధమే.

గౌరి మీద ప్రేమతో అతనా పిల్లను చేరదీయలేదు.

ఆ సెంటర్లో ఎక్కువగా పిల్లలే పూలమ్ముతుంటారు. ముఖ్యంగా ఆడపిల్లలు. అందువల్ల చాలా లాభాలున్నాయి. ఆడపిల్లని జాలి తలుస్తారు పాసెంజర్సు కొందరు. వాళ్ళు మోసంచేసినా ఉపేక్షిస్తారు. కాగా ఆడపిల్లలచేత దండలు అమ్మిస్తే, బిజినెస్ ఎక్కొస్తుందన్న సెంటిమెంట్ ఒకటి.

లింగయ్యకు ఆడపిల్లల్లేరు. అంచేత గౌరిని చేరదీశాడు.

"దండలు అమ్మడంలో ఇతరులతో పోటీపడి గెలిచే టెక్నిక్కులను నేర్పాడు. పాసెంజర్ని ఎలా బోల్తా కొట్టించాలో వివరించి చెప్పాడు.

కానీ గౌరికి అతడి బోధనలు ఎక్కలేదు. ఎంత ప్రయత్నించినా ఇతరులు అనుసరించే బిజినెస్ టెక్నిక్కులు ఆమెకు చేతకాలేదు.

వస్తుతః ఆ పిల్ల నెమ్మదస్తురాలు. మంచిది. బస్సు ఆగీ ఆగకముందే అందరు పిల్లల్లా బస్సు మీదికి ఈగల్లా, దోమల్లా దండయాత్ర చెయ్యడం ఆమెకు నచ్చలేదు. అబద్ధాలు ఆడి జనాన్ని ఆకర్షించడం అసలు చేతకాలేదు. మోసపుబేరాలు చేయాలంటే మనసు గింజుకునేది.

" ఈ దండ ఎంత?"

రూపాయిదండ అది. మూడు రూపాయలు చెప్పి రెండుకు అంటకట్టడం రివాజు.

"రూపాయి". నిజం చెప్పింది గౌరి.

దాంతో నిమిషంలో దండలు అమ్ముడయిపోయాయి. బస్సులో నుంచి ఎగబడి లాక్కొన్నారు జనం

డబ్బులు ఇచ్చినవాళ్ళు ఇచ్చారు.

బస్సు కదిలిందాకా జేబులోనుంచి డబ్బులు తీస్తున్నట్లు నటించారు కొందరు.

బస్సు కదిలింది. దాని వెనుక పరుగెత్తి డబ్బులు వసూలు చేసుకునే శక్తి గౌరికి లేదు. అంచేత పాసెంజర్స్ ఆమెను మోసం చేసి పారిపోయారు.

తీరా చూస్తే ఆ రోజు ఇరవై రూపాయలు నష్టం.

లింగయ్య పనిష్మెంట్‌గా ఆమెకు మూడురోజులు తిండి పెట్టలేదు. నష్టం గుర్తుకొచ్చినప్పుడల్లా ఆమెను బాదాడు.

ఆ తర్వాత లింగయ్య అమ్మమన్న రేటుకు తగ్గించి ఎన్నడూ చెప్పలేదామె.

ఎందుకంటే ఎప్పుడు నిజం చెప్పాలన్నా లింగయ్య భీకరమూర్తి కళ్ళముందు మెదిలేది.

మొత్తం మీద కొంత కాలానికి కొన్ని టెక్నిక్కులను నేర్చుకోగలిగింది.

అయినా అక్కడి పూలమాలలమ్మే పిల్లలు మహా ఘటికులు. రోజుకో టెక్నిక్కును కనిపెడ్తుంటారు. మోసాలు చేస్తుంటారు. అవన్నీ వ్యాపార ధర్మాలని పెద్దలు వారికి నూరిపోశారు.

అలాంటి పనులు చేయలేని గౌరికి రోజూ లింగయ్య చేతిలో దెబ్బలే.

ఈ రోజు ఒక్క మాలైనా అమ్మలేకపోయింది. మండిపడ్డాడు లింగయ్య.

"ఇంత మంచితనమయితే మట్టిగొట్టుకుపోతావే ముండా. తేరగా తింటానికొచ్చావా?" అంటూ ఆమెను స్పృహతప్పి పడేలా కొట్టాడు.

రాత్రంతా నిద్ర పట్టలేదు గౌరికి. ఆకలిబాధ, దెబ్బలబాధ, ఈ రెంటికీ మించి మనోబాధ! ఈ బాధల్లోనుంచి సమస్య.

బ్రతకడమా చావడమా

బ్రతకతల్చుకుంటే వ్యాపార టెక్నిక్కులు నేర్చుకోవాలి. అందరిలా అబద్ధాలు అడాలి.. మోసాలు చేయాలి. లింగయ్యకు లాభాలు సంపాదించి పెట్టే సాధనం కావాలి.

ఆ పనులు చేతకాకపోతే చావాలి. అంతేకాని ప్రతి రోజూ ఇలా చస్తూ బ్రతకడం నిరర్థకం.

మర్నాడు ఉదయం మల్లెదండలిస్తూ హెచ్చరించాడు లింగయ్య.

" ఈరోజు దండలన్నీ నేను చెప్పిన ధరకు అమ్మితేనే తిండి. లేకపోతే బడితె విరుగుతుంది జాగ్రత్త".

☆ ☆ ☆

ఆకలితోనే సెంటర్‌కి చేరింది గౌరి.

"మల్లెపూలు ... పందిరి మల్లెపూల దండలు...ఇప్పుడే తోట నుంచి కోసిన మల్లెపూ దండలు.. దండ రూపాయి.. కారుచవక.. "ఆకలితోనే పెద్దగా అరిచింది. ఆకలి వల్లనే విజృంభించి బస్సుల దగ్గర అంతా తానే అయి తిరిగింది.

"ఏమిటేవ్ - ఆ అరుపులేమిటి? కేకలేమిటి? దయ్యంపట్టిందా?" కుళ్ళు మోతుతనంతో కోట్లాడారు కొందరు పిల్లలు.

సూర్యుడు నడినెత్తిమీదికొస్తున్నాడు. కడుపు ఆకలితో నకనకలాడిపోతోంది.

సరిగ్గా అప్పుడే రాజమండ్రి నుంచి అమలాపురం వెళ్ళే బస్సు వచ్చి రోడ్డుకు ఎడం వైపు ఆగింది. అందులో మల్లెపూల బుట్టలు లోడ్ చేస్తున్నారు.

అక్కడ బిజినెస్ అయిపుచ్చుకుంది గౌరి. ఇంతలో నరసాపురం నుంచి రాజమండ్రి వెళ్ళే బస్సు వచ్చి అవతలి వైపు ఆగింది. అందులో డ్రయివర్, కండక్టర్ పూలు ముస్తైత్తుకోవడానికి బస్సు దిగి ఎగుమతి కొట్టు దగ్గరికెళ్ళారు.

ఆ బస్సు వచ్చీరాగానే అందరికన్నా ముందుగా తూనీగలా లోపలికి దూసుకుపోయింది గౌరి. చకచకా బేరాన్ని సాగించింది.

ఇంతలో రాజమండ్రి నుంచి వెళ్తున్న లారీ ఒకటి అమలాపురం బస్సుని ఓవర్‌టేక్ చేసి వెళ్ళి అల్లంత దూరంలో ఆగడం ఆమె గమనించింది. అందులో ఎవరో పాసెంజర్స్ కూడా ఉన్నారు.

మెరుపువేగంతో ఆమె బస్సు దిగింది. దిగుతుండగా ఆకలితో శరీరం తూలింది. అయినా లెక్కచెయ్యలేదామె.

లారీ దగ్గరికి అందరికన్నా ముందుకు చేరుకోవాలన్న ఒకే ఒక్క లక్ష్యంతో రోడ్డుకు అడ్డంగా పరుగుతీసింది.

సరిగ్గా అప్పుడే రాజమండ్రి వైపు వెళ్తున్న ఒక కారును ఆమె ఆ హడావుడిలో వెళ్ళి ఢీ కొన్నది.

కారుతోపాటే గౌరి జీవితమూ అక్కడే ఆగిపోయింది.

మల్లెపూల మాలలు కారుక్రింద పడి పచ్చడి అయ్యాయి. డబ్బులు చెల్లాచెదరుగా పడిపోయాయి.

✡ ✡ ✡

"గౌరి చచ్చిపోయిందా! కారు కింద పడి!" ఆనందంతో ఒక్క ఉదుటున లేచి సెంటర్‌కి బయలుదేరాడు లింగయ్య. అతని కళ్ళముందు వందరూపాయల కట్టలు నాట్యం చేస్తున్నాయి.

"ఒరేయ్, రంగన్నా, ఆదెయ్యా, వరహాలూ, సత్తెయ్యా, గౌరి.. నా గౌరికి ఏక్సిడెంట్ అయ్యిందట్రా! సచ్చి పోయిందిట. రండిరా రండి".

లారీకింద, కారుకింద కోడిపిల్ల పడి చస్తేనే ఊరివాళ్ళంతా ఏకమై నానా గందరగోళం

చేస్తారు. నష్టపరిహారం ఇబ్బడికి ముబ్బడిగా గుంజుతారు. అంతసేపూ ట్రాఫిక్ ఆగిపోవాల్సిందే.

అలాంటిది కారుకింద పడి చచ్చిపోయింది కోడిపిల్లకాదు. ఒక ఆడపిల్ల.

అందులోనూ లింగయ్య తాలూకూ పిల్ల.

లింగయ్య అక్కడికి చేరేసరికి కారుచుట్టూ జనం మూగివున్నారు.

అమలాపురం వెళ్ళే బస్సు, రాజమండ్రి వెళ్ళే బస్సు, రాజమండ్రి నుంచి వస్తూ పూలదండలకోసం ఆగిన లారీ తమ దారిన తాము ఎప్పుడో వెళ్ళిపోయాయి.

కొత్తగా వస్తున్న వాహనాలు రోడ్డుమీద ఉన్న జనాన్ని తప్పించుకుని వెళ్ళడానికి నానా ప్రయత్నాలు చేస్తున్నాయి. హారన్‌లు, రకరకాల ధ్వనులతో మోగుతున్నాయి.

కొన్ని స్కూటర్లు, చిన్నకార్లు, ఎలాగో తప్పించుకొని వెళ్ళిపోతున్నాయి.

"ఎట్రా అలా చూత్తా నిలబడ్డారు? నా బిడ్డ పేణేనికి యిలువే నేదా? నాకు యిలువే నేదా? ట్రాఫిక్‌ను ఆపు సేయకుండా సోద్దెం సూత్తా నిలబడడం మీకు దరమమంట్రా?"

అప్పటికి తమ కర్తవ్యాన్ని గుర్తించారు కారుచుట్టూ పోగైన గ్రామజనం.

రోడ్డుకు అటూ ఇటూ అడ్డంగా పెద్ద పెద్ద రాళ్ళను తెచ్చిపడేశారు.

క్షణంలో ఎటు వాహనాలు అటు నిలిచిపోయాయి. వాహనాలలో జనం దిగి కారు దగ్గరికి చేరుకొంటున్నారు.

కారులోపల వెనుక సీటులో ఒక యువతి బాధతో బిగ్గరగా అరుస్తోంది. ఏడుస్తోంది.

ఆమె ముసలితల్లి, భర్త ఆమెను ఓదారుస్తున్నారు. ధైర్యం చెప్తున్నారు.

"అయ్యా, ఆమె నా భార్య. జబ్బుతో బాధపడ్తోంది. అత్యవసరంగా రాజమండ్రి తీసుకెళ్ళమన్నారు డాక్టర్లు. మధ్యలో మా దురదృష్టం కొద్దీ ఇలా జరిగింది. అందుకు నేను చాలా చింతిస్తున్నాను. దయచేసి మమ్మల్ని వెళ్ళనివ్వండి. ప్లీజ్" భర్త జనానికి చేతులెత్తినమస్కరిస్తూ అన్నాడు.

"నా బిడ్డను సంపేసి మీ దోవన మీరు ఎల్తారా? ఏం న్యాయమండీ?

"నేను ఉండి ఏం చేయగలనో చెప్పండి. చేసే వెళ్తాను. ఆ పసిపిల్ల కొనప్రాణంతో ఉన్నా నేను హాస్పటల్‌కి తీసుకెళ్ళి ఉండేవాడిని. దురదృష్టవశాత్తూ చనిపోయింది..."

"కారు మీదేనా?"

"నాదా! కాదండీ".

"పోనీ ఎవరిది? అదన్నా చెప్పండి"

"అది కూడా నాకు తెలియదండి. రాజమండ్రి వెళ్ళడానికి ఏదో ఒక వాహనం కోసమని నేను మా ఊరి సెంటర్లో వెతుకుతూంటే దైవమే పంపినట్లు ఈ కారు పైనుంచి వచ్చింది. బాడుగబేరమాడుకొని ఎక్కివస్తున్నాము. ఈ కారెవరిదో, ఆ వివరాలు డ్రయివర్ నడిగితే తెలుస్తాయి గదా?"

"డ్రయివరా? అతనెక్కడున్నాడింకా? ఎప్పుడో పారిపోయి ఉంటాడు."

భర్త గుండెల్లో ఒక్కసారి పిడుగు పడ్డట్టయ్యింది.

"మరిప్పుడెలా? మేము త్వరగా వెళ్ళకపోతే ఆమె చచ్చిపోతుంది. అయ్యా... మీరు కనికరించండి. ఒక నిండుప్రాణాన్ని కాపాడండి. ఎలాగైనా మమ్మల్ని త్వరగా రాజమండ్రి చేర్చే ఏర్పాటు మీరేచెయ్యండి. నాకేం తోచడం లేదు. పిచ్చెక్కుతోంది." భర్త నేల మీద కూలబడి జుట్టు పీక్కొని రోదించసాగాడు.

ఇంతలో కారులోపల ఉన్న భార్య బాధతో మెలితిరిగిపోతూ ఏడుస్తోంది.

"డ్రయివర్ పారిపోయాడు. కారు ఎవరిదో తెలియదు. మధ్యలో కారులో ప్రయాణం చేసే పాసింజెర్స్‌ని బాధపెడ్తే ఎలాగండీ? ఆమె కండిషన్ సీరియస్‌గా ఉన్నట్లుంది. ఆమెకేమన్నా అయితే ఎవరు బాధ్యులు? ముందామెను రాజమండ్రికి పంపేయడం ధర్మమండీ. ఏక్సిడెంట్ కేస్ సంగతి తర్వాత చూసుకోవచ్చు." ఆగిపోయిన బస్సుల్లోని ఒక పాసెంజర్ ఎవరో అన్నారు.

"ఆమెను రాజమండ్రికి నేను క్షణంలో నా లారీలో తీసుకెళ్ళాను. ముందామెను వదలండి. నా లారీని పోనియ్యండి." ఎవరో లారీ డ్రయివర్ ముందుకొచ్చాడు.

"నువ్వేమంటావు లింగయ్యా? ఆ ఆడకూతురు యీడ సచ్చిపోతే ఆ పాపం మనకు సుట్టుకొంటుందేమో అలోసించు." ఆ వూరి పెద్దల్లో ఒకాయన అన్నారు.

"అయితే నా గౌరిని సంపిన పాపం ఎవరికి సుట్టుకుంటుందిట! అది కూడా నువ్వే సెప్పు యీరయ్య మామా. ఊరందరికీ ఒక న్యాయం, నా కొక న్యాయమూనా? నా నట్టాన్ని ఆలోసించరేం?"

లింగయ్య నిష్ఠూరాలకు అంతా నిరుత్తరులయ్యారు.

"బాబూ ఆ లింగయ్య సంగతి మీకు తెలియదు. మీ బాధలు, కన్నీరు అతడిని కరిగించలేవు. మీ భార్యను త్వరగా రాజమండ్రికి తీసుకుపోవడానికి ఒక్కటే మార్గం. వాడి మొహాన ఎంతో కొంత పడేయడం.

భర్త డబ్బు ఇవ్వటానికి సిద్ధపడ్డాడు. కానీ లింగయ్య బేరం కుదర్చలేదు. అతను దిగొచ్చేకొద్దీ ఇతను చెట్టెక్కి చిటారుకొమ్మన కూర్చున్నాడు.

అరగంట, గంట, రెండు గంటల కాలం బేరసారాల మధ్య నలిగిపోయింది.

" ఈ కారు యజమాని కోటీశ్వరుడు అయి వుండాలి. కానీ అతను ఎక్కడో చల్లగా ఉన్నాడు. ఏక్సిడెంట్ చేసిన డ్రయివర్ మరెక్కడో హాయిగా ఉండివుంటాడు. నేను మామూలు మధ్యతరగతి మనిషిని. అయినా అవసరం నాది కనుక లింగయ్యగారి అధర్మానికి, ఆశకి ఇంతవరకు తలవంచాను. ఆ పెద్ద మనిషి చనిపోయిన ఆ పిల్ల ప్రాణం విలువను గురించి మాట్లాడుతున్నాడు. కానీ మరణానికి క్షణం క్షణం దగ్గరవుతున్న బ్రతికివున్న మరో ప్రాణిని గురించి ఆలోచించడం లేదు. ఆయన ఆశకు అంతు, అన్యాయానికి హద్దు లేకపోవచ్చు. కానీ నా ఆర్థిక శక్తికి, సహనానికి హద్దు వుంది. ఇక ఆ పిల్ల ప్రాణాన్ని నేను డబ్బుతో వెలకట్టలేను. నా భార్య ప్రాణాన్ని డబ్బిచ్చి కొనుక్కునే ప్రయత్నం చేయను. బికాజ్ ఐ కెనాట్‌బేర్ దిస్ ఎక్స్‌ప్లాయిటేషన్. ఈ దోపిడీని నేను భరించలేను.

"ఆమె ఇంత ఆలస్యమయ్యాక కూడా బ్రతికితే అది భగవంతుడి దయ.

"కానీ ఆమె చనిపోతే మాత్రం ఆ పాపం, లింగయ్యగారూ, మీది. మిమ్మల్ని చట్టం హంతకుడిని చేసి శిక్షించలేకపోవచ్చు. కానీ భగవంతుడో, మీ అంతరాత్మో మిమ్మల్ని శిక్షించక మానదు. గుర్తుంచుకోండి." భర్త జనాన్ని తప్పించుకుని వెళ్ళి రోడ్డుపక్కన ఒక చెట్టు క్రింద కూర్చున్నాడు.

లింగయ్యకు భయం వేసిందప్పుడు. కొంపదీసి కాళ్ళ దగ్గరికొచ్చిన ఆ డబ్బు కూడా పోదు కదా? చెట్టు దిగి వచ్చాడు.

కానీ అప్పటికే ఆలస్యమయిపోయింది.

కారులో ముసలమ్మ ఘొల్లుమంది.

✡ ✡ ✡

కథ చెప్పడం ఆపాను నేను. క్రాంతి కాసేపు నిశ్శబ్దంగా ఉండిపోయాడు.

అప్పటికే పూల మొక్కల అంట్లను కారులో లోడ్ చేసేశారు. కారు బయలుదేరింది.

"కథ బాగానే ఉంది. కానీ పేదవాడైన లింగయ్య పాత్రను అలా విలన్‌గా మార్చడం బాగాలేదు."

నాకు అతని అజ్ఞానానికి నవ్వొచ్చింది. విరగబడి నవ్వాను. "పేదల్ని ఉద్ధరించడానికే పుట్టినట్లు 'ఫోజు' కొట్టడం ఇప్పుడు ప్రతివారికి 'ఫేషన్' అయింది. నిజానికి పేదల్ని ఎక్స్‌ప్లాయిట్ చెయ్యడంలో మీ సినిమా జీవులకు సాటి మరెవరూ ఉండరు. పేదల పేరిట, పేదల కోసం సినిమాలు తీస్తున్నామంటూ ప్రచారం చేసుకొని డబ్బులు చేసుకునే సినిమా ప్రొడ్యూసర్లు, దర్శకులు, కవులకి మించిన 'హిపోక్రాట్స్' యీ ప్రపంచంలో ఉండరు."

"కోప్పడకు మరి!"

"కోప్పడడానికే నీకీ కథ చెప్పాను. నువ్వు తియ్యబోయే సినిమా కథంటూ ఇందాక చెప్పావే, ఆ కథ అబద్ధాల పుట్ట. అసందర్భాల గుట్ట. కానీ ఆ కథలోలాగా ఈ కథలో మెయిన్ ఎలిమింట్ - ధనికుల, పేదల మధ్య స్పర్ధ కాదు నాయనా. ధర్మం, మానవత్వం! ఎలాగైనా ధనాన్ని సంపాదించాలన్న కాంక్ష మనిషిలో ధర్మచింతనను నశింపచేస్తుంది. మానవత్వాన్ని చంపేస్తుంది."

"అంటే ప్రపంచంలో ఎక్స్‌ప్లాయిటేషన్ లేదంటావా?"

"ఎందుకు లేదు? అన్ని చోట్లా విలయ తాండవం చేస్తోంది. ఒకప్పుడు ధనవంతులకే పరిమితమైన ఆ జబ్బు ఇప్పుడు పేదలతో సహా అందరికి పాకింది. ఎక్స్‌ప్లాయిటేషన్.. ఎక్స్‌ప్లాయిటేషన్.. ఎవ్విరి వేర్ ఎక్స్‌ప్లాయిటేషన్... గానీ నువ్వు నేర్చుకొన్న ఎంగిలి సిద్ధాంతం- ఎక్స్‌ప్లాయిటేషన్ తత్వాన్ని మరింత పెంచుతుందే కానీ తగ్గించదు."

"సిద్ధాంతాల సంగతలా ఉంచు. లింగయ్య పాత్ర మీద సానుభూతి వచ్చేలా చేస్తే జనానికి కథ బాగా ఎక్కుతుంది కదా?"

"అందుకని - సత్యాన్ని చంపుతావా? యధార్థాన్ని తారుమారు చేస్తావా?"

"అంటే..?"

"నా కథలో లింగయ్య ఎవరనుకున్నావ్? ఇందాక కారు దగ్గరికొచ్చిన పిచ్చివాడు. అతడిని చూచాకే నీకతని కథని చెప్పాలనిపించింది. అతనికి పిచ్చెక్కడానికి కారణం ఎవరనుకొన్నావ్? గౌరి చావుకు, కారులో రోగి చావుకు, తానే కారణమన్న దోషభావన!"

క్రాంతిలో నేనాశించిన మార్పు రాలేదు. అంటే అతను నా కథను మార్చి ఎలాగైనా సొమ్ము చేసుకోవాలన్న ఆలోచనలో ఉన్నాడన్న మాట!

కారు మా ఇంటి దగ్గర ఆగింది.

"ఇక వెళ్లొస్తానోయ్. థాంక్స్ ఎలాట్." క్రాంతి నాకు గుడ్‌బై చెప్తూ అన్నాడు.

"వన్ మినిట్, నీ తొందరెందుకో నాకు తెలుసు. నీక్కావల్సింది దొరికింది నా దగ్గర. కానీ నేను నీ నుంచి కోరుకున్న మార్పు నీలో రాలేదు. అందుకే చివరగా మరొక్క సత్యం చెప్తున్నాను.'

"ఏమిటి?"

"కారులో చచ్చిపోయిన ఆ రోగి ఎవరో తెలుసా?"

"ఎవరు?"

"నా భార్య."

క్రాంతి షాక్ తినలేదు.

"ఓ! అయామ్ సారీ ఫ్రెండ్" అని మాత్రం అన్నాడు పొడిగా.

కారు ఇంజన్ స్టార్ట్ చేశాడు డ్రయివర్.

"వన్ మోర్ మినిట్ ప్లీజ్. క్రాంతీ నువ్వు నా కథలో సత్యాన్ని మార్చి ఎలాగోలాగ సొమ్ము చేసుకోవాలని ఆలోచిస్తున్నావని నాకు తెలుసు. కానీ నీకు నేను ఆ కథను చెప్పింది అలాంటి ప్రయోజనం ఆశించి కాదు. కనుక ఐ వారన్ యూ నౌ, హోల్డాన్ దట్ సార్ట్ ఆఫ్ ఎక్స్‌ప్లాయిటేషన్... ప్లీజ్ హోల్డాన్."

"థాంక్యూ.."

"లేకపోతే నీక్కూడా ఆ లింగయ్యకు పట్టిన గతే పడ్తుంది."

కారు కదిలాక నేనన్న ఆ మాటలు అతని చెవిలో పడ్డాయో లేదో నాకు తెలియదు.

కానీ ఆరు నెలల తర్వాత విడుదలయిన క్రాంతి సినిమా అట్టర్ ఫ్లాప్ అయింది.

మతి భ్రమించిన అతనిప్పుడు "సత్యాన్ని, ధర్మాన్ని, మానవత్వాన్ని రక్షించండి మహా ప్రభువులూ" అంటూ కనిపించినవాడినల్లా నిలేసి లెక్చర్ దంచుతున్నాడు.

కానీ, ఆ పిచ్చివాడి మాటలకు విలువేముంటుంది? అతడిని గురించి తెలిసినవాళ్ళు అతనెందుకు అలా అయ్యాడో ఇతరులకు కథలు కథలుగా వివరిస్తుంటారు.

ఇండియా టుడే, నవంబర్, 21-5 డిసెంబర్ 1990